

Asiakastiedote
103/2022
12.10.2022
Sivu 1(4)

Arvoisa asiakas,

Muutoksia syljen kortisoli tutkimuksissa

Muutokset koskevat Helsingin keskuslaboratorioon lähetettäviä näytteitä.

Siirrämme tutkimuksen Sa-Korsol (KL 6358) tehtäväksi toiseen alihankintalaboratorioon. Jatkossa näytteet analysoidaan EIA-menetelmällä. Samassa yhteydessä otamme käyttöön EIA-menetelmällä tehtävän neljän näytteen pakettitutkimuksen Sa-KorsPPa sekä LC-MS/MS menetelmällä tehtävän määrittelyn Sa-KorsoMS.

Tutkimuksen Sa-Korsol (KL 6358) muuttuvat tiedot sekä uusien tutkimusten Sa-KorsPPa ja Sa-KorsoMS tutkimustiedot on listattu alle.

Jos olette kiinnostuneita ottamaan valikoimaanne neljän näytteen pakettitutkimuksen tai uuden LC-MS/MS -menetelmällä tehtävän tutkimuksen, olettehan yhteydessä SYNLAB Suomen myyntiin, myynti@synlab.fi.

1. TEKOPAIKKA-, MENETELMÄ- JA NÄYEASTIAMUUTOS

Syljen kortisoli

Sa-Korsol   **KL 6358**

Näyteastia   Sa-Korsol, näytteenottoasetti (sis. 1 kpl muoviputki, keräyspilli ja tarra)
HUOM! Ei enää jatkossa Salivette-putki.

Esivalmistelu

Suosituskellonaika näytteenotolle on **noin klo 20**. Kortisolilääkkeet vaikuttavat kortisolin pitoisuuteen seerumissa ja siten myös sylkimäärityksen tulostasoon. Apteekista ostetut hydrokortisonivoiteet eivät häiritse määrittystä, jos voide ei pääse kontaminoimaan näytettä esim. käsien kautta.

Näytteenottopäivänä ei saa syödä valkosipulia, kukkakaalia tai parsakaalia. 30 minuuttia ennen näytteenottoa ei saa syödä eikä juoda, ottaa lääkkeitä, käyttää vismuttia (Bi) sisältäviä tuotteita, pestä hampaita, käyttää suuvettä, tupakoida tai pureskella purukumia.

Näytteenotossa huomioitavaa

Näytteen tulee olla sylkeä (ei esim. ysköstä). Näytteeseen ei saa sekoittua verta. Näytteenoton yhteydessä ei saa käyttää syljen eritystä lisääviä aineita.

Näytteenotto

Kerää sylki näyteputkeen pillin avulla. Näyteputki tulisi täyttää noin puoleen väliin saakka. Sulje putki huolellisesti. Liimaa putkeen setin mukana tullut tarra, johon on kirjoitettu selkeällä

Asiakastiedote**103/2022****12.10.2022**

Sivu 2(4)

käsialalla nimi, näytteenottopäivä ja kellonaika. Lisätessäsi näyteputkeen muita tarroja (esim. viivakooditarra) huolehdi, että näytteenkeräyspäivä ja kellonaika eivät peity.

Säilytys ja lähetys

Näyte säilyy jääkaapissa 5 vrk, lähetys huoneenlämmössä. Pidempiaikainen säilytys ja lähetys pakastettuna.

Menetelmä EIA

Viitearvot Syljen kortisoli (klo 8), viitearvo 3,8-25,9 nmol/l
Syljen kortisoli (klo 12), viitearvo 2,0-9,8 nmol/l
Syljen kortisoli (klo 16), viitearvo 1,5-8,7 nmol/l
Syljen kortisoli (klo 20), viitearvo 0,9-8,9 nmol/l

Vastausaika 7-10 arkipäivää

Huomioitavaa Kortisolin viitearvot ovat menetelmäkohtaisia. Tulosta tulee verrata tuloksen yhteydessä ilmoitettuihin viitearvoihin. Immunologisten menetelmien tulostasoa on korkeampi kuin LC-MS/MS-menetelmän.

2. UUSI TUTKIMUS**Kortisoli, päivällä, pakettitutkimus
Sa-KorsPPa ATK 10735**

Tutkimus sisältää kortisolimäärityksen neljästä näytteestä. Tulokset viitearvoineen vastataan lausunnossa.

Näyteastia Sa-KorsPPa putkisetti (sis. 4 kpl muoviputki, keräyspillit ja tarrat)

Näytteenottoajat Näyte 1: klo 6-8, näyte otetaan 30 min. heräämisen jälkeen
Näyte 2: klo 10-12
Näyte 3: klo 16
Näyte 4: klo 20

Muilta osin tutkimustiedot vastaavat yllä mainittuja Sa-Korsol -tutkimuksen tietoja.

3. UUSI TUTKIMUS**Syljen kortisoli, LC-MS/MS -menetelmällä
Sa-KorsoMS ATK 10736**

Näyteastia Sa-KorsoMS putkisetti (sis. Salivette -keräysputki)

Esivalmistelu

Asiakastiedote**103/2022****12.10.2022**

Sivu 3(4)

Näyte kerätään **klo 23-24** välillä. Fyysistä rasiusta tulisi välttää 3 tuntia ja hampaiden pesua sekä ruokailua 1 tunti ennen sylkinäytteen keräystä. Kortisolilääkkeet vaikuttavat kortisolin pitoisuuteen seerumissa ja siten myös sylkimäärityksen tulostasoon. Apteekista ostetut hydrokortisonivoiteet eivät häiritse määrittystä, jos voide ei pääse kontaminoimaan näytettä esim. käsien kautta. Mitään syljen eritystä lisäävää ainetta (esim. sitruunamehua) ei saa käyttää näytteenoton yhteydessä. Suu on hyvä huuhdella puhtaalla vedellä ja tyhjentää ennen keräyksen aloitusta.

Näytteenotto

Näyte otetaan Salivette-keräysputkeen. Avaa putki, sisällä näkyy vanutukko. Laita tukko käsin koskematta suuhun ja pidä sitä siellä vähintään 1 minuutin ajan tai niin kauan, että tukko tuntuu "vettyneeltä" ja se ei enää ime sylkeä ja ylimääräinen sylki on nieltävä. Pane märkä tukko käsin koskematta takaisin putkeen niin, että se sijoittuu siellä erillisen muovihylsyn sisään. Kirjoita putkeen nimi, henkilötunnus sekä näytteen keräysaika. Säilytä näyte jääkaapissa yön yli ja toimita näytteenottolaboratorioon seuraavana päivänä.

Säilytys ja lähetys

Näyte säilytetään jääkaapissa. Lähettävä laboratorio toimittaa näytteen 2 päivän kuluessa näytteenotosta SYNLABin keskuslaboratorioon, jolloin näyte voidaan lähettää huoneenlämmössä. Jos näytettä ei saada perille 2 päivän kuluessa, se on pakastettava. Ennen pakastamista näyte on **ehdottomasti sentrifugoitava** (3 min, 1248 g, +4 astetta) niin, että riittävä määrä sylkinestettä irtoaa filteristä Salivette-putken pohjalle. Tämän jälkeen sisäpatruuna/filteri on poistettava ja erotettu sylkineste pakastetaan keräysputken pohjalle ja lähetetään pakastelähetyksenä.

Menetelmä LC-MS/MS

Vastausaika 5-15 arkipäivää

Viitearvot alle 3 nmol/l

Huomioitavaa

Kirjallisuudessa esitetyt syljen kortisolin raja-arvot ovat hyvin menetelmäkohtaisia ja tuloksen tulkinta edellyttää sen vertaamista tuloksen yhteydessä ilmoitettuihin viitearvoihin. Immunologiset menetelmät antavat 2 - 2,5-kertaista tulostasoa verrattuna tekopaikan LC-MS/MS menetelmään.

Tutkimuksen Sa-Korsol (KL 6358) muutokset koskevat niitä näytteitä, jotka saapuvat laboratorioon 28.10.2022 alkaen.

Sa-KorsPPa (ATK 10735) ja Sa-KorsoMS (ATK 10736) ovat saatavilla 28.10.2022 alkaen.

Asiakastiedote
103/2022
12.10.2022
Sivu 4(4)

Tiedustelut:

Ammattilaisneuvonta
p. 020 734 1550
ammattilaisneuvonta@synlab.fi

Hintatiedustelut:

myynti@synlab.fi